БРОЈ 80. ЦЕТИЊЕ, четвртак 11. септембра 1914. год. ГОДИНА VII.

ЦИЈЕНА:
за Црну Гору на годину 10 перп., на по год. 5 перп.; ван земље 15 франака у злату.

за Црну Гору број 10 пара
за Стране Земље број 20 пара

лист излази
УТОРНИКОМ и ПЕТКОМ

ВЈЕСНИК

АДРЕСА:
„Вјесник“ Цетиње, (Црна Гора)

ADRESSE:
„Viesnik“ Cettigné (Monténégro)

Рукописе ваља слати Уредништву „Вјесника„ а претплату и огласе Администрацији
Огласи се наплаћују по погодби

Нова побједа српског оружја

Из Ниша смо добили јутрос овај нарочити телеграфски извјештај:

На фронту Гучево—Јагодња на Дрини врши се енергично потискивање непријатеља са упорним бојевима.

На Сави и Дрини код Раче непријатељ је енергично нападнут и одступа.

Код Биограда на Ади Циганлији непријатељ је одбијен.

На свијема бојиштима ситуација је за српско оружје веома повољна.

На Дрини има аустриске војске до 200.000, на Сави 60.000, а на Дунаву 40.000, укупно на свијема фронтовима 300.000.

Главна битка на Дрини, која је трајала 18 дана, завршила се побједом српског оружја. Битка се продужава са непријатељем, који одступа.

Протест Француске због њемачког варварства

Бордо, 8. септембра. Француска Влада упутила је свима државама ову протесну ноту односно бомбардовања Ремске Катедрале:

„Не могући се позвати на и најмањи изговор војних потреба, трупе су њемачке, једино из задовољства за уништавањем, подвргле Ремску Катедралу систематском и бјесомучном бомбардовању.

Овога је часа чувена базилика само гомила рушевина.

Влада Репубике дужна је да пред општем гнушању тај акт вандализма, који, бацајући у огањ светињу наше историје, лишава човјечанство једног несравњивог споменика његових умјетничких тековина.“

ТЕЛЕГРАМИ

Ниш, 10. септембра. Код Његовога Краљ. Височанства Краљевића Ђорђа стање је 9. ов. мј. у 9 сати прије подне сљедеће: Ране без реакције. Субјективно осјећање врло добро. Температура 36 и 6 Пулс 66. Опште стање повољно Из Општег Одјељења Министарства Војног.

Петроград, 10. септембра. Руска војска заузела је утврђену позицију Јарослав, важну аустријску жељезничку станицу, која влада преласком преко ријеке Сана. Руска застава вије се на вароши.

Париз, 10. септембра. (Званично). Јуче су Нијемци на цијелом фронту од Оазе на Вефру показали извјесну активност не постигнувши никаква важнијега успјеха. Пред нападима Француза напустише земљиште на другој обали Оазе, а у Верфу учинили су силне напоре у својим нападима на узвишења око Мезе не успјевши да их се докопају.

Лондон, 10. септембра. Рајтерова Агенција јавља: Њемачка крстарица „Емден“ ухватила је у Бенгалском Заливу између првог и петог септембра шест трговачких енглеских бродова од којих је потопила пет, а шести је отправљен у Калкуту са послугом са оних потопљених бродова. Њемачка крстарица „Кенигсберг“ изненадила је стару крстарицу енглеску „Пегазус“ док је ова поправљала своје машине у Занзибару. „Пегазус“ је озбиљно повријеђен, 25 људи од послуге погинуло је, 80 их је рањено. „Кенигсберг“ се тада упутио југу. Колико је оштећена крстарица „Кенигсберг“, непознато је. На источној обали јужне Америке помоћна крстарица „Германија“ из Кунардове Компаније потопила је велики трговачки наоружани брод, за који се мисли да је „Трафалгар“ или „Берлин“. Борба на мору трајала је један сахат и 45 минута. Они што су остали живи са њемачког брода спасли су се на једној лађи која је преносила угаљ и која се десила ту близо.

Будимпешта, 10. септебра. Установа за ратне позајмице недавно створена моћи ће издати благајничке бонове чији износи неће моћи пријећи суму од 290 милијона. Службени лист објављује одлуку Мин. Савјета поводом изванредних мјера, које ће предузети Министар Трговине у погледу патента за проналаске и заштиту фабричких марака.

Шверин, 10. септемба Цар је подарио орден гвозденог крста Великом Војводи од Мекленбурга Шверина.

Петроград, 10. септембра. Судећи према јавном мишљењу у Цариграду, ваља очекивати затегнутост у односима између Турске и Тројног Споразума. Узнемиреност расте. Странци напуштају Цариград. У околини Цариграда осјећа се оскудица у угљу и животним намирницама.

Бу[illegible] демантује вијест да Влада мисли гонити [illegible] судјим путем [illegible]

Скупштина румуњских [illegible] одлучила је да се донесе резолуција, којом се одобрава држање владе румуњске против Аустрије. Румунски професор Јонеску саопштава, да је један румунски мађарски пук потпуно уништен. Остало је свега три официра и 20 војника.

Јављају из Копенхагена да је Аустрија ријешила отворити у Трсту талијански универзитет да би тијем побољшала односе са Италијом.

Сва Енглеска гнуша се због бомбардовања катедрале у Ремсу. У сваком енглеском селу вију се руске заставе.

„Руско Слово“ тврди да њемачко дефанзивно ратовање неће имати никаква успјеха, ако Савезници заузму земљиште између Сарбрика—Трева, гдје се налазе Крупове и Ерхартеве фабрике, које тада неће моћи радити.

Јапан је поклонио руским земствима хируршких инструмената у вриједности од 20.000 рубаља.

Московски манастири организовали су на бојишту болнице за 1.700 рањеника.

Петроград, 10. септембра. Генералисимус саопштава: Продужујући гоњење Аустријанаца, који бјеже, руска војска дошла је до ријеке Вислока (близо Кракова). У околини Пшемисла руске војне операције успјешно се развијају. На њемачком фронту руске су трупе у тијесном додиру са непријатељем, али битке још не бијаше.

Генералисимус вели: на југозападном фронту Руси су заузели утврђење Јарослав на јуриш. Руси тјерају непријатеља. На сјеверозападном фронту нема ништа значајније.

Цар је одликовао генерала Иванова орденом Александра Невског са мачевима.

Рим, 11. септембра. Вијести, распрострте из балканских пријестоница, као да је Италија заузела Валону или да се спрема на такву акцију, неистините су. Овом приликом се изјављује, да ће Италија поштовати ријешење Лондонске Конференције. (Нар. извјештај.)

Рим, 11. септембра. Битка између ријека Ена и Мезе наставља се свом жестином. Десно крило њемачко полагано се повлачи, док је центар поновно нападе на Ремс чак и бајонетом, али је био одбијен. Ремс је бомбардован тешком артиљеријом. Французи стављају своју тешку артиљерију на ријеци Ену. (Нарочити извјештај).

Анверс, 11. септембра. Нијемци продужавају пренос тешких опсадних топова под Анверс. (Нарочити извјештај).

Рим, 11. септембра. Аустријска амбасада изјављује у нарочитом саопштењу, да је неразборита тактика тројног споразума, по којој се свакодневно јавља о аустријским неуспјесима. Саопштење тврди, да ће непријатељи *ускоро* осјетити *снагу(!)* аустријске армије. (Нарочити извјештај).

Петроград, 11. септембра. Руски генералштаб јавља да је отпочео јуриш на утврђена Пшемисла, гдје непријатељ даје јак отпор. (Нарочити извјештај).

[illegible] Италија?

На ово [illegible]ње наодимо одговор у најновијем броју седмичног римског листа „L' Idea Nazionale“, органа нове националистичке и империлистичке странке, која већ броји неколико чланова у парламенту.

У овом листу наодимо дуги чланак о Лондонском Пакту Тројног Споразума од 5. септембра, којим Енглеска „заузимље улогу протагонисте“ у овом рату; и којим Тројни Споразум „обезбјеђује исход рата у своју корист, спасавајући Француску, стављајући јој на расположење неисцрпне силе Русије по суху и Енглеске по мору; тако ће прије или послије три велике силе, демографска, финасијска и навална побједити усамљену војну организацију Германије“.

Па наставља: „Овај лондонски документ важи и за Италију и за одлуку њене владе, која се очекује. Многи су још постављали питање: Шта ће чинити Енглеска, што ли Русија?.. И сумњало се, да оне озбиљно мисле, него само да ће се донекле *играти*.... А сада изгледа да држање Русије и Енглеске не може већ бити ослонац, да се и даље остаје при неодлучивању.... *Пакти као онај лондонски чине се у историјским часовима.... од народа готових да награде услуге учињене солидарношћу оружја а не неутралношћу.* Ово треба да добро утубе италијански дипломати, ако још узоклијевају... Посљедњи лондонски уговор, који обвезује Француску, Русију и Енглеску ратном солидарношћу до коначне побједе, јер отпор Германије и Аустрије може бити дужи или краћи, али исход несумњив — *тај уговор показује Италији категоричким имеративом шта треба да ради*“.

Затим „L' Idea Nazionale“ доноси одговор књазу Билову, бившем њемачком канцлару, који у једном свом интервју опомиње Италију, да остане вјерна Тројном Савезу, завршујући химном народу њемачкоме.... „Ми смо се дивили и дивимо — одговара римски лист — врлинама њемачког народа, које проповиједа књаз Билов... Али су то врлине њемачког народа, а ми им се не можемо дивити до напуштања њиховој моћи заштите наше судбине, нити да подложимо нашу неутралност њемачкој побједи, у коју књаз Билов вјерује. Не можемо, и кад бисмо вјеровали — што напротив не вјерујемо — да коначна побједа „одиста“ припада Германији.... *Ово је најгрђи аргуменат да убиједи Италију да остане неутрална и да повјери своје интересе у Јевропи побједи њемачког оружја. Јер тај аргуменат нам говори јасно каква смо ми ситница за наше савезнике, сада када су они принуђени, из простог опортунитета, да ћуте о нашем одрицању помоћи и да се задовоље са нашом неутралношћу, изјављујући, да будућност Италије* **зависи** *од побједе њемачког оружја.* Свакоме је јасно, што би значило да Италија остане у Тројном Савезу неутрална: коначно васалство“.....

Па овај чланак завршује: „Могли бисмо одговорити доказујући површност пресумција књаза Билова о допирању Русије до Јадрана; али претпостављамо рећи, да Италија односно Јадранскога Мора не може друкчије него себи обезбједити оружјем земље неопходне, које су сада у посједу Аустрије. Дакле се ми неминовно налазимо противу Аустрије, те јој морамо рат објавити... И пошто се наш рат слаже са оним Србије и Тројног Споразума, мјесто да се бојимо тога слагања, ми се можемо обилато користовати тиме обезбјеђујући себи постигнуће оних циљева, због којих морамо ступити у рат с Аустријом, напуштајући опасну неутралност. Што више, само ово данашње *слагање* пружа нам све оне гаранције, које су нам потребите од стране Велесила Тројног Споразума“.

Па завршује: „Ови аргументи књаза Билова имали би отворити очи присташама наше неутралности, коју наши бивши савезници сматрају непунољетством и немоћу“.

У трећем чланку, обзиром на могуће *балканске комиликације*, налазимо сљедеће закључке: „Италијани морају знати и памтити: да је Италија непосредно угрожена као Инглеска и Француска од опасности интервенције Турске у корист Германије, која пријети особито миру и реду у колонијама сјеверне Африке; и да је Италија непосредно угрожена као Русија и Србија од опасности нове балканске конфлаграције, коју жели, приправља и производи Германија ради својих и аустријских сврха Влада италијанска неће моћи смањити још једном, као за бомбардирање Бара, као за интриге и искрцавање аустријског оружја у Арбанију, као за њемачке интриге у Триполитанији — неће моћи још једном смањити важност догађаја, чије се посљедице не могу предвидјети. Зато је потребно одма противу акције германске и аустријске на Балкану и у Африци сјеверној предузети акцију снажну и одлучну. *Треба да*

NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE ĐURĐE CRNOJEVIĆ

њемачка и аустријска дипломатија у Букурешту, Софији, Атини и у Цариграду наће противу себе италијанску дипломатију готову да јој не да корака напријед и да јој по сваку цијену осујети планове. Еле је потребито, да италијанска влада, док је на вријеме, исправи неопростиве погрешке, које ју и сувише терете, без обзира на држање балканских народа ... Треба сада утврдити, кад се то прије није учинило, *разлику интереса италијанских од интереса њемачко-аустријских на јевропском Истоку у Азији и у Африци,* прекинути оклијевања и неизвјесности, које стварају око нас атмосферу све мутнију и задушљивију, и приправити са гвозденом одлуком и неограниченом свијешћу нашу националну будућност.“

Још ћемо навести овај свршетак једног четвртог чланка: „Када испред нас пролазе наши емигранти, које је рат загнао у отаџбину, ми себе питамо: *како ће ови до године, до двије, до три бити дочекани у свијету, ако ми докажемо још једном, да смо народ слаби, без поноса, без смјелости?* Када читамо, као што смо читали првих дана, дркћуће вапаје неспасене браће, питамо се: *Што ће они морати мислити о нама, ако се у овоме часу, у коме би нам било тако лако, одричемо да их спасемо?....* И осјећамо све више, да се Италија сада налази на раскрсници... *да се сада одлучује наша маленкост или наша величина*“

Порука Бугарској

„Н. Времја“ завршује један чланак о турско-бугарским односима овом поруком Бугарској:

Напад Бугарске на Србију прошле године био је произведен искључиво у корист Аустрије. Али је то био спор, каквих је пуна историја Словенства. Послије неког рока раздор овај био би заборављен, као што је заборав покрио давне крваве сукобе између Москве и Новгорода. А сада се тиче највећег искушења, којему се подвргла Русија и с њом остали словенски народи. *Величина и непонављање историјских дана, које преживљујемо, тако су очевидни, да је у трен ока био погажен најважнији словенски спор — руско-пољски.* У овим часовима свака самостална држава словенска, која би стала у редовима наших непријатеља, за вазда би изгубила мјесто у нашем срцу.

Што значи за Бугарску одрећи се од Русије а држати се за руку с Аустријом, она знаде по горком искуству у прошлој години. Њезин пријатељ ју је издао, и остала је усамљена без помоћи. Али је и тада Русија ипак није оставила, те није допустила њезино крајње поништење. Бугарска се још може вратити у родно коло — *и томе је сада посљедњи час. С Русијом или против Русије: ето избора бугарским државницима. С Русијом — значи ријешити се на можда не лако искушење, али и добитку права и могућности на постигнуће највиших бугарских идеала. Против Русије — значи коначно избрисати Бугарску из Словенства и оставити је на произвољење политичких стихија.*

Делкасеова изјава

Париски дописник „Корјере Дела Сера“ интервјувисао је Француског Министра Иностраних Дјела Делкасеа поводом италијанске изјаве о неутралности. Делкасе му је у главноме ово изјавио: Ја се нијесам преварио кад сам прије десетак година казао да ће се Италија и Француска на крају крајева морати споразумјети у питању Средоземног Мора; то их је море побркало; оно ће их и помирити. Неутралност Италије без сумње Француска је са највећим задовољством примила, јер осим наших латинских осјећења, ту су и интереси. Француска може са бољом надом гледати у свој успјех у овоме рату кад је Италија остала неутрална.

Али има их у Француској који нијесу задовољни да Италија остане само неутрална, него би хтјели и њену акцију — примијетио је новинар.

О овоме сами Италијани морају судити — одговорио је Делкасе.

Мислите ли да је у интересу Италије да она за све вријеме рата остане неутрална? — упитао је новинар.

Проблем је врло деликатан — одговорио је Делкасе — и страшну је врло незгодно у опште давати о томе тачне изјаве, јер би такав мој савјет могао изгледати као заинтересован. Но кад већ апелујете на моје практично мишљење, казаћу вам једноставно како бих ја остао према томе проблему, кад би ми неопходно зачало у дио да рјешавам. Не могу вам казати шта бих радио у томе случају да сам министар иностраних дјела; но нагласићу вам ипак нешто: Извјесно је да је ова данашња криза најстрашнија и највећа у историји човјечанства, по великом броју људи на бојном пољу и по аспирацији и мржњи раса. Ја мислим да ће се послије рата карта Европе знатно измијенити. Будући европски конгрес мораће радити савршеније, а и теже, од онога који се састао послије Ватерлоа. Разумије се да ће се земља дијелити према побједама и жртвама, те је и појмљиво да ће се свак старати да дође на конгрес са што више побједа. Како ће изгледати Европа послије овога конгреса, не би вам знао казати. Једно вам могу тврдити да ће Француска и Енглеска остати пријатељице, не само по осјећајима него и интересима. Шта оне сад бране? Браће европски еквилибарод претензија њемачке хегемоније. Обије имају своја велика царства, те им не остаје друго него да их бране. То претпостављајући питамо се: „Што Италија треба да зазире од нас?“ Ништа апсолутно. Напротив Италија може бити увјерена да је у интересу и Француске и Енглеске да она постоји као јака њихова пријатељица. Као така Италија ће бити на Средоземном Мору важан елеменат равнотеже. Француска и Енглеска ни најмање се не противе аспирацијама Италије, којима теже осјећаји италијанскога народа. Ја сам потпуно увјерен да се ни Француска ни Енглеска ни Русија не би противиле уступању Тријеста Италији. Што се тиче Трста такође силе Тројног Споразума не би се противиле да дође у италијанске руке. Говоримо одмах отворено и о осталим тачкама Јадранског Мора. Ни једна од поменутих сила Тројног Споразума, увјерен сам, такође се не би противила окупацији Валоне од стране Италије. А мислите ли ви да се то исто може казати за Њемачку? — наставио је Делкасе — у претпоставци да Аустрија не одбрани све своје провинције, мислите ли ви да би Њемачка пропустила излаз на Јадранско Море, где она одавна тежи са свим својим снагама. За цијело не. Познате су њемачке аспирације на Трст.

Према свему томе лако је схватити како би се Италија према моме мишљењу морала држати у овоме рату. Разумијем врло добро деликатност овога проблема, који је од највеће важности за Италију.

На двору Франца Јосифа

По вијестима, које су стигле руским листовима у Петроград, даје се наслутити, како тужно и у исто вријеме смијешно проводи своје потоње дане Аустриско Апостолско Величанство. Престарјели Франц Јосиф, како пишу „Биржевија Вједомости“, и не зна за толике аустријске и њемачке поразе. Пред њим се крије истина, а извјештаји ратни говоре за њега само о мистичним побједама у „храбрости прокушаних армија“ аустријских. Ћесар не чита новина. „Neue Freie Presse“ — његово мезимче — једини је лист, који долази владаоцу до руку, па и тај у једном нарочитом изданју, које се сасвим разликује од онога за публику!

Обмањивани император сваког дана тражи да му се поднесу на потпис декрети о новим одликовањима, о наградама, о унапређењима. Хоће човјек, пошто види из „Пресе“ велике подвиге својих генерала, да их одликује, да им захвали у име Берхтолдовог ултиматума.

Кажу да га његова околина с муком задржава од тог посла. У ред таквих награда пада и унапређење фамозногa фалсификатора дипломатских докумената, грофа Форгача.

По вас дан проводи Ћесар у — молитви. По његовој наредби сваког се јутра служи у дворској капели благодарење за одржане аустријске побједе!! Ту се сваки дан чује пјесма „Te Deum laudamus“...

† Командир Сава Петров Ковачевић

14. августа нестало је између нас командира Саве Петрова Ковачевића. Сноп непријатељских куршума изрешетао га је.

Стари „Аџо“ није сретније могао провести и завршити ову шаку земаљскијех дана. Бити на свијем бојнијем пољанама и окршајима од 1875. и показати се као достојан син јуначке куће Ковачевића и залити их крвљу своје браће попа Риста и Гаврила, а он дочекати, да буде учесник потоњих разрачунавања српскога народа с његовим вјековним угњетачима, па још и животом својим то маркирати на најомиљенијем њему мјесту, — Крњој Јели — своме огњишту, не може се друкчије сматрати него срећом.

Саданњи рат затекао га је у 68. години — стара по годинама, али ипак још крјепка и свјежа. Његов патриотизам и жеља, до пред своје потоње дане још једном загази у крваву борбу, налагали су му, те је од почетка неуморно радио. Ако је гдје требало извидјети непријатељско земљиште, а то скопчано било са опасношћу; ако је некој јединици требало показати земљиште куда има оперисати; ако је требало извјешћа каквог дати о непријатељу; ако је потребан био стар, вешт и искусан ратник да поведе коју јединицу у борбу, — вазда је тамо био командир Сава. Радио је неуморно дан и ноћ. Својим смјелим извиђањем више пута је изазивао на самога себе непријатељску артиљерију и плотуне. 6 августа изјутра дубоко је ушао на коњу испред наше војске у Поље Граховско до пред сами непријатељски ланац, све док је непријатељ осуо плотун на њега, а артиљерија с Лисца гађала га шрапнелом — и опет се повратио неповријеђен. Јахати на коњу и пркосити непријатељскијем куршумима омиљена му је ствар била још из младих година.

Ноћу између 13. и 14. августа једно извиђачко одјељење из Граховског Батаљона примакло се је Крњој Јели у намјери да испита непријатеља и да заобиђе и потуче непријатељску извидницу. Брзо су наши заробили непријатеља с бока и под непријатељском артиљеријском ватром енергично га напали. Борба је била крвава и жарка у малој размјери. Покојни Сава добро се схватио зјачу тога похода. Појахао је коња Граховским Пољем, а преко Крша пјешке далеко е ишао пред извидницом, соколећи момчад, све док је изашао на положај, одакле се лијепо може осмотрити непријатеља и пошто је испалио 4 револверска метка, непријатељски плотун угаси му живот! Погинуо је, али је и освећен. Од 36 непријатељских извиђача 35 је убијено а 1 заробљен! Непријатељско појачање принудило је наше, те су се повратили натраг пошто им је једва пошло за руком да изнесу испод ватре тијело свог старог командира.

Вратили су се мирне савјести. Задаћу ваљано свршили; свог старог ратника достојно осветили, а заробљеника са ратнијем плијеном надлежним предали.

Командиру Сави лака била ова српска земља, којој се је достојно одужио, а међу нама свијетао и трајан спомен! X.

Дневник

Протест Француске. Опште поштовани у нашој пријестоници посланик Француске Републике Госп. Деларош Верне предао је јуче, у име своје Владе, преко Господина Петра Пламенца, Министра Иностраних Дјела, нашој Краљевској Влади протест Владе Француске Републике противу рушења и паљења од стране њемачке војске чувене историске француске Саборне Цркве у стародревноме Ремсу. Ми тај кратки, али језовити и до сржи костију потресни протест саопштавамо на другом мјесту нашега листа. Посланик моћне и савезне, у истини цивилизоване, Француске ставља нам на знање тај протест и излаже га оцјени нашега срца и душе. Нека буде увјерен да се сва Црна Гора из дна душе гнуша њемачког варварства, показанога приликом рушења и једне историске француске Саборне Цркве, умјетничке тековине свега човјечанства. Ми потпуно дијелимо то гнушање не само са вазда нам милом Француском него и са свијема осталим просвјећеним народима, дајући израза својем болу и увриједјеном човјечанском поносу и узвику:

Стид и срам те било на све вијекове, варварска војско Вилхелма II!

ОБЗНАНА

На основу ријешења Кр. Министарског Савјета од данас, аустријске новчанице примаће се на државним благајницама само до 15. септембра ове године, послије ког дана државне благајнице обавезно их неће примати, а у приватном саобраћају могу циркулисати према курсу, који им сам саобраћај одреди.

Скреће се пажња свима новчаним заводима и појединцима, који имају аустријских новчаница, да их замијене нашим бановима или другом монетом код најближе царинарнице наиђаље до горњег дана. У случају да царинарнице не би моментално располагале са довољном количином новца за размјену, исте ће издавати подносиоцима аустријских новчаница признанице са потписом старјешине царинарнице под бројем и печатом, које ће им у најкраће вријеме замијенити новцем, чим им овај стигне од Гл. Држ. Благајне.

Цетиње, 25. августа 1914 год. Бр. 7909.

Министар Финансија и Грађевина,
Р. Поповић.

ОБЗНАНА

Законом од 25. јула тек. године, пуштени су у саобраћај стари бонови од 1 и 2 перпера пошто је на њима претходно отиснут црвеним мастилом датум истога закона.

Међутим, у приватном саобраћају почели су циркулисати стари бонови од 5 перпера, чија вриједност, разумије се, није легализована, а може се претпоставити, да ће се и још неповучени бонови од 10, 50 и 100 перпера појавити у промету на исти начин.

Да би се сузбиле несавјесне спекулације појединаца, овим се ставља до знања заинтересованима, да је законом призната вриједност само оних бонова од 1 и 2 перпера с горњим датумом и према томе, *бонови од 1 и 2 перпера без датума црвеним мастилом, као и сви стари бонови веће вриједности, немају законске заштите.*

Из канцеларије Министарства Финансија и Грађевина. Број 7919. 26. августа 1914. год. Цетиње.

ОБЗНАНА

Пошто се према поновном стјечају Министарства Просвјете и Црквенијех Послова од 19. јуна т. г. број 2624, који је излазио у неколико бројева службеног листа, нијесу још јавили на попуњење упражњених мјеста сви учитељи и заступници учитељски, то се овим обзнањују, да су то дужни учинити најдаље до 15. овог мјесеца, јер ће се у противном случају упражњена мјеста попунити пријављеним већ кандидатима без обзира на непријављене.

Број 3363. Из канцеларије Кр. Министарства Просвјете и Црквенијех Послова од 2. септембра 1914. г. Цетиње.

ОБЗНАНА

У смислу рјешења Господина Министра Просвјете од данас, ставља се до знања свима учитељима и учитељским заступницима, који су поднијели кандидације за учитељска мјеста, да у најкраћем року, било директно, било преко своје сад надлежне им власти, извијесте ово Министарство, гдје се који налази, т. ј. да ли у бојним редовима или штабу, интендантури, санитету или на којој установи или надлештву како на бојном пољу тако и ван њега. Они, који нијесу у бојном реду, имају још назначити по чијем су рјешењу на односна мјеста одређени.

Број 3402. Из канцеларије Министарства Просвјете и Црквенијех Послова. 9. септембра 1914 год. Цетиње.

СТУДЕНТ ФИЛОЗОФИЈЕ даје часове ученицима гимназије из појединих или свих предмета. Обратити се писмено преко књижаре Рајнвајн под знаком „Студент филозофије“. (52. 1,3)

NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE ĐURĐE NOJEVIĆ

Штампа Кр. Ц. Државне Штампарије

Власник и одговорни уредник проф. Јован Николић